

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

600. An concordata hæc ex eo, quòd sint perpetua, & non exspirent, sed vim etiam sede papali vacante habeant, vi illorum impediuntur Ordinarii collatores conferre beneficia vacantia sede papali ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

reg. 8. gl. 11. n. 17. & 16. citans Gamb. de pot. leg. l. 3. p. 3. n. 78. & seq. Cresc. decis. 180. alias 8. de privileg. Put. decis. 345. n. 1. & 2. l. 3. Rebuff. ad concord. Rub. de collation. §. si quis. Branden in concord. notab. 1. Gonz. ad reg. 8. gl. 25. n. 15. & seq. pluribus Rota decis. id comprobantem. Idem de Papa tradit Card. de Luc. de benef. d. 27. n. 23. quod concordata non obstant, quod minus Papa praevenire possit Ordinarium in dictis mensibus. Observandum autem, praeventionem illam non confundendam cum dicta gratia praeventiva, qualis dicitur, quae Papa ipsam vacationem praevinit; haec namque, ut dictum, impeditur per concordata; sed accipiendam de simplici praeventione, quae concurrente cum Ordinario eum praevinit, seu prius tempore confert beneficium vacans. Vide dicta ad initium hujus partis. Sed neque his obstare decretum irritans in Concordatis appositum; eod quod illud fortiat naturam principalis dispositionis, quod ad gratias praeventivas tantum, & non amplius dispositionem, tollendo facultatem Legati de latere de jure communi ei concessam, ait Chok. loc. cit. num. 19. Tametsi igitur illa Concordatis uti possint hac sua potestate, non tamen solent ea uti, & beneficia vacantia in mensibus Ordinariorum conferre, uti nec ipse Papa id facere solet. Pirh. loc. cit.

7. Tertio statuitur in Concordatis: quod si autem non apparuerit intra 3. menses à die vacationis in loco beneficii, quod alicui de beneficio vacante in mensibus Apostolicis Apostolica auctoritate provisum sit, ex tunc, & non ante, possit Ordinarius, vel alius, ad quem illius dispositio pertinet, de illo libere disponere, &c. Circa quod

8. Notandum primo, quod, licet beneficia vacantia per reg. 8. Cancell. in mensibus reservatis perpetuo maneant affecta, nec de illis alius, quam Papa ullo tempore disponere potest. Aen. de Falcon. de reserv. prelud. 3. per tot. juxta Extrav. ad Roman. de preb. apud Chok. loc. cit. n. 27. In concordatis vero Papa tam sit benignus cum Ordinariis, ut etiam contra jus commune c. per vestras, de supp. neg. prel. patiarum devolutionem fieri de supremo ad inferiorem, nempe ut, si intra tres menses non apparuerit de provisione Apostolica, Ordinarius ad collationem procedere possit. Chok. ibid. n. 28.

9. Notandum secundo: Gregor. XIII. in consuet. sua: Quae in Ecclesiam, de Anno 1576. 1. Novemb. circa hoc punctum constituisse, ut deinceps illi, quibus gratia vel provisio talis concederetur ejus concessionem, fidem, & testimonium intra tres menses à die notae vacationis in loco beneficii hujusmodi, vel dictis collatoribus, vel in ipso loco beneficii publicare quoquo modo teneatur, & omnes quacunque ex sint (intellige, si commodè fieri possit, & angustia temporis non coarctentur, facile enim contingit, ut ob locorum distantiam, vel provisionis à Papa faciendae delationem id fieri nequeat. Engels ad tit. de preb. n. 51.) dispositiones de dictis beneficiis ab eisdem Collatoribus post significationem seu publicationem hujusmodi pro tempore factae, sint nullae. Pirh. loc. cit. Chok. loc. cit. n. 4. quod si tamen intra tres menses, juxta dictam Constit. Gregorianam provisio Apostolica publicata non fuerit, nec etiam aliter innoverit Ordinario, non propterea ea statim irrita erit. Sed tunc demum, ubi intra tres menses à notitia vacationis in loco beneficii à Papa provisum non fuerit. Engels loc. cit. Chok. loc. cit. num. 5. neque enim aliud volunt ipsa Concordata, dum verba illa: in loco beneficii: con-

jungenda non sunt cum verbo apparuerit; sed cum verbis: note vacationis: immediate subsequenteribus; ita ut sufficiat Apostolicam provisionem intra tres menses à die notae vacationis in loco beneficii saltem alicubi, id est, Romae apparere, seu de ea constare etiam ejus notitia propter impedimenta aliquos, vel quia prius facta provisio sub finem trimestris, in Germaniam intra dictos tres menses à vacatione ibidem nota pervenire non potuerit. Unde si Ordinarius, postquam intra tres menses à die vacationis non acceperit nuncium de provisione talis beneficii Romae facta, provideat de tali beneficio, nulla est ejus provisio, modò intra dictos menses revera facta sit à Papa provisio: ac dum demum licite & valide disponet, ubi certus fuerit, à Papa intra illud trimestre factam non esse provisionem. Pirh. l. cit. n. 363. citans Branden in concord. notab. 1. n. 6. 7. & notab. 2. n. 4. Sed neque aliud vult constitutio illa Gregoriana, dum mandat fieri dictam publicationem intra illud trimestre, nimirum quantum angustiae patiuntur, solumque annullat provisiones ab Ordinariis factas post talem publicationem. Chok. l. cit. sic decisum inquiriens à Rota 13. Februarii 1559.

10. Notandum tertio, quod, si tamen re ipsa istiusmodi negligentia intercurrerit, nimirum Papa intra tres menses non providerit, non impediri adhuc Papam, quod minus post lapsum 3. mensium istorum conferre possit tale beneficium jure concursus, & si praevenerit Ordinarius, provisum ab illo praefendum provisio ab Ordinario. Chok. loc. cit. n. 5. citans Wamel. cons. 239. n. 2. de preb. Brand. in concord. q. 6. in fine.

11. Notandum quarto: hoc tempus trium mensium currere de momento in momentum, computatis mensibus secundum Calendarium, & cui punctum media noctis tribuatur. Zip. in jus pontif. l. 3. tit. de instit. n. 11.

Quaestio 600. Specialiter, num concordata haec ex eo, quod sint perpetua, & non exspirant morte paciscentium, adeoque durent, & vim suam habeant, etiam Sede Papali vacante, si illorum impediuntur, & nequeant ordinarii Collatores conferre beneficia vacantia Sede Papali vacante alias Papa reservata per Extrav. ad regimen. aut per regulam 8. quemadmodum, ubi concordata non obtinent, vel nulla sunt concordata, ordinarii Collatores ea conferre possunt Sede papali vacante; cum regula, per quas reservantur, non sint perpetua, seu pro nunc exspirant, & non sint?

1. Respondeo primo, & suppono, questionem hanc procedere solum, aut saltem potissimum, de beneficiis non curatis vacantibus in mensibus Papalibus: nam in reservatis per Extrav. ad regimen. vix locum habere potest; vacantia enim per obitum in Curia aut vicinia reservata etiam sunt reservatione clausa in corpore juris. praesenti, vacatio vero beneficiorum per privationem, depositionem, muneris & consecrationis suspensionem, electionis & postulationis cassationem, Episcopatus alterius dignitatis ascensionem contingere non solet Sede papali vacante; quia tunc similia non tractantur, sed differuntur post novi Pontificis assumptionem; nisi forte ponatur, quod trimestre datum

datum promotio vivente adhuc Papâ in Episcopum ad retinenda beneficia prius habita expiret Sede papali vacante, in quo casu questio habere locum potest; Vacatio beneficiorum etiam per obitum Cardinalium ac aliorum officialium Sedis Apostolicæ contingere quidem potest Sede papali vacante: sed in *Extrav. ad regimen, de præb. inter communes*, declaratum habetur, etiam ista beneficia jam vivente Papâ per reservationem fuisse affecta, istamque reservationem etiam post mortem Papæ durare. Engels *ad tit. de præb. n. 48.* ubi etiam, quod Auctores (inter quos citat Gonz. *ad reg. 8. §. 5. proem. n. 94.* Barb. *de potest. Episc. alleg. 57. n. 62.*) hanc dictâ *Extrav.* declarationem extendunt ad omnes reservationes regularum Cancell. aliarumque temporalium constitutionum papalium, quæ personales sunt, seu determinatæ ad certas personas, aut certas Ecclesias, v. g. quibus reservantur beneficia Cardinalium & Officialium Sedis Apostolicæ, & primæ dignitates post pontificales in Cathedralibus, & principales in Collegiatis, ita ut hæ reservationes censeantur vivo adhuc Papâ statim habuisse effectum, ut ipsa beneficia per eas reservata Sede papali vacante, quando dictæ regulæ non sunt, per Ordinarios conferri non impediantur, utpote in quibus, cum indeterminata sint, quia incertum in quo mensi possessor beneficii sit moriturus, regula effectum non habet, nisi in ipsâ morte beneficiarii, quæ si contingat Sede vacante, impeditur dictus effectus regulis jam per mortem Papæ sublati. Putat tamen Engels hanc distinctionem in theoria posse habere difficultatem. Ac denique beneficia curata, ut constitutum in *cap. si Apostolica*, Sede papali vacante, etiam in Curia vacantia liberè conferri possunt per Ordinarios. His autem suppositis,

2. Respondet directè ad quest. negativè Engels *loc. cit.* contra Barb. *loc. cit.* eò quod Papa per Concordata conditione Ordinariorum Germaniæ non voluerit reddere duriorē, illisque plus detrahere (cum nulla hujus detractionis appareat ratio, Pontifice dicente in ipsis concordatis, ea esse Germanicæ nationi utilia) quàm per regulas Cancell. (quibus non obstantibus conferri ab Ordinariis possunt beneficia vacantia in mensibus Apostolicis Sede papali vacante) detraxerunt Pontifices Ordinariis aliarum Provinciarum; ne concordata, & concessa in eis mensium alternatio in favorem Ordinariorum introducta in eorum odium retorqueretur. Confirmatque id ipsum Engels ab eo, quod in simili tradit Branden *7. 12.* quod, licet in Concordatis non sit expressum, an beneficia resignata in mensibus Papalibus extra Curiam sint reservata, quia tamen id ipsum expressum est in reg. Cancell. quod non sint reservata, idem in Concordatis locum habeat. Dum proinde dicitur, reservationem mensium esse factam in Concordatis, adeoque durantiibus Concordatis Sede papali vacante, consequitur, durare quoque hanc reservationem mensium Sede papali vacante. Respondet, reservationem hanc mensium non esse aliter constitutam in concordatis, quàm ad eum modum, quo prius etiam antecedenter ex parte Papæ erat in usu, nempe Sede plenâ, & non Sede vacante. Quo facit, quod tradit Gonz. *gl. 25. n. 9. & seq.* & dictum supra, Concordata Germaniæ, cum reducant ad jus commune, esse favorabilia & plenissimè in favorem Ordinariorum contra concedentem interpretanda; præsertim quia facta causâ unionis & tranquillitatis inter Ecclesiam & Principes Ecclesia-

P. Leuven, Fori Benef. Tom. II.

sticos & sæculares, & propterea sint favorabiliora indultis Cardinalium.

Questio 601. *Quanam præterea in dictis Concordatis statuuntur?*

1. **R**espondeo: cætera esse de annatis; declarat siquidem Papa, qualiter annata (hoc est fructus primi anni de beneficiis aliquibus vacantibus ab iis, qui in iis succedunt, Sedi Apostolicæ solvendi, ad subveniendum necessitatibus Ecclesiæ Rom. & in sustentationem Cardinalium egentium, & officialium Curia) solvenda. Ac primò quidem de Ecclesiis Cathedralibus omnibus & monasteriis virorum duntaxat (scilicet exemptis. Engels *loc. cit. n. 53.*) vacantibus aut vacaturis à die vacationis de Ecclesiarum fructibus primi anni solvantur pecuniæ in libris Camera Apostolicæ taxatæ, quæ taxa, ut ait Pirh. *de præb. n. 365.* tam est moderata, ut pro annata integra, etiam de beneficiis consistorialibus (hoc est, quæ conferuntur consistorialiter, nempe in consistorio Cardinalium, rogatis à Papa eorum sententiis) non petantur fructus integri, sive redditus unius anni; sed ferè tantum quinta eorum pars, v. g. si redditus Episcopales sint 100. florenorum millia, petantur circiter 20000. conceditque Papa in ipsis Concordatis, ut siquæ Ecclesiæ excessivè taxatæ sint, illas retaxari, concessis ad hoc, si petantur, Commissariis in partibus, qui auctoritate Apostolicâ post diligentem inquisitionem juxta qualitatem earum Ecclesiarum, rerum, temporum ac regionum taxam moderari valeant.

2. Secundò: statuitur seu conceditur, ut dicta taxa pro medietate solvatur infra annum à die habitæ possessionis pacificæ totius, vel majoris partis Ecclesiæ, & rerum ad eam pertinentium, pro altera medietate intra annum sequentem. Et si contingat eandem Ecclesiam intra annum bis vacare, taxa tantum semel debeatur, nec debitum hujusmodi in successorem in Ecclesiis vel monasterio transeat.

3. Tertio: pro ceteris dignitatibus, officiis, beneficiis sæcularibus ac regularibus quibuscunque, quæ auctoritate Sedis Apostolicæ conferuntur (præterquam vigore gratiæ expectativæ, aut causâ permutationis, quibus nullum onus est impostum) solvantur annata seu medii fructus juxta taxam solitam à tempore possessionis intra annum; & debitum hoc similiter in successorem non transeat, hoc est, ut Engels *loc. cit.* si Antecessor in beneficio taxam non solvit, Successor ejus pro sua tantum, non pro Antecessoris taxa convenietur.

4. Quarto: ut de beneficiis, quæ tamen valorem 24. florenorum auri de Camera non excedunt, nihil solvatur. Circa quod notandum, hodie ex generali consuetudine & stylo Curia Rom. omnes Canonicus Germaniæ & Hispaniæ non aestimari in Camera Apostolica, juxta verum beneficiorum valorem, sed non nisi ad valorem 24. ducatorum, (v. g. si verus valor reddituum annuorum Canonicius sint 4000. ducati, in Curia tamen non aestimabitur, nisi 24. ducatis) adeoque de iis nihil solvi-

Pirh. *loc. cit.* citans Brand. *not. 2. num. 7.* &

Chok. in reg. Cancell. 61. n. 1.

Z 2

§. X.